

ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า พื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

READINESS OF TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATIONS MEMBERS IN FOREST FIRE CONTROL AT SOI DAO DISTRICT, CHANTHABURI PROVINCE

ธรรมรงค์ ฐิตะเจริญ¹

ธานี วิริยรัตน์พร²

อภิชาติ ภัทรธรรม³

สันต์ เกตุปราณีต⁴

Thammarong Thithacharoen¹

Thanee Viriyaratanaporn²

Apichart Pattaratuma³

San Kaitpraneet⁴

ABSTRACT

Objectives of the study were to determine the socio-economic condition of Tambon Administration Organization and to study the socio – economic factors affecting the readiness for forest fire control of Tambon Administration Organization members at Soi Dao District, Chanthaburi Province. The designed questionnaire was used as a tool for gathering the data by interviewing 103 Tambon Administration Organization members of five Tambons in Soi Dao District. The statistical computer programme was employed for the data analysis. The analyzed statistical values included frequency, percent, mean, maximum, minimum and Chi-square was the employed statistical analysis method for testing the hypothesis and the statistical significance level was set at 0.05.

The results of the study indicated that the most respondent were male and with the average age of 42.01 years old. They mostly graduated at elementary education. The average distance from their homestead to the forest was 2.60 kilometers. The average size of land holding was 26.66 rai. Agriculture was their main occupation. The average annual household income was 126,553.40 baht. The average duration of resettlement in this area was 21.01 years. The most respondent had never communicated with the foresters about forest fire matter, and had never attended such training course. They mostly received the information about forest fire campaign from television news programme (75.70%) and the second rank of the source of information was from the government officers. (70.90%).

The relationship analysis indicated that the factors significantly related to the readiness of Tambon Administration Organization members in forest fire control were age and frequency of communication with the foresters about the forest fire matter.

¹ ส่วนปฏิบัติการไฟป่า สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 2 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จตุจักร กรุงเทพฯ

² สำนักวิจัยการจัดการป่าไม้และผลผลิตป่าไม้ กรมป่าไม้ จตุจักร กรุงเทพฯ

³ ภาควิชาการจัดการป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ

⁴ ภาควิชาวนวัฒนวิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่มีผลต่อความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลพื้นที่อำเภอสอยดาวทั้ง 5 ตำบล มีจำนวนสมาชิกตัวอย่าง 103 ราย และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าโคสแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุเฉลี่ย 42.01 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาที่บ้านเรือนที่อยู่อาศัยห่างจากป่ามีระยะห่างเฉลี่ย 2.60 กิโลเมตร มีที่ดินถือครองเฉลี่ยจำนวน 26.66 ไร่ ประกอบอาชีพหลัก คือ ทำการเกษตรกรรม มีรายได้รวมครัวเรือนเฉลี่ย 126,553.40 บาท/ปี ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนในท้องถิ่นเฉลี่ย 21.01 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เกี่ยวกับไฟฟ้า และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับไฟฟ้า สำหรับการได้รับข่าวสารการรณรงค์เกี่ยวกับไฟฟ้า พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ ร้อยละ 75.70 รองลงมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐร้อยละ 70.90

จากผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า พบว่า อายุและวุฒิในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับไฟฟ้า มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

คำนำ

ในอดีตประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวชนบท ในท้องถิ่นที่ห่างไกลความเจริญคิดว่าไฟฟ้าไม่มีอันตราย และส่งผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ที่มีอยู่ในประเทศเท่าใดนัก อันเนื่องมาจากเกิดความเคยชินกับการพบเห็นไฟไหม้ป่าเป็นประจำทุกปี โดยเห็นว่าการเกิดไฟไหม้ป่ามีความรุนแรงน้อย มิได้สร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ป่าไม้อย่างไร ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องไฟฟ้า ตลอดจนไม่ทราบถึงอันตรายที่ไฟฟ้ามีต่อทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ทำให้ไม่ตระหนักถึงความจำเป็นในการป้องกันไฟฟ้าเห็นปัญหาไฟฟ้าเป็นสิ่งใกล้ตัว อันนำไปสู่พฤติกรรมขาดการป้องกันการเกิดไฟฟ้าในพื้นที่ส่งผลให้ไฟฟ้าในปัจจุบันกลายเป็น

ปัญหาสำคัญในระดับชาติ และเป็นปัญหาเรื้อรังที่สร้างความเสียหายให้แก่ทรัพยากรป่าไม้ และสิ่งแวดล้อมจนแทบไม่สามารถที่จะประเมินมูลค่าความเสียหายได้

อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งของจังหวัดจันทบุรี โดยเป็นที่ตั้งของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว ซึ่งมีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ประกอบไปด้วยพันธุ์พืชและพรรณไม้นานาชนิด มีสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก และนอกจากนี้ยังมีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศกัมพูชาในทุกๆ ปี จะเกิดปัญหาไฟฟ้าขึ้นในพื้นที่ สร้างความเสียหายแก่พื้นที่ป่าไม้ อันเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหล่อเลี้ยงเกษตรกรในพื้นที่อำเภอสอยดาวเป็นจำนวนนับพันไร่ ทั้งนี้ อันเนื่องมาจากการจุดไฟเพื่อใช้ในการประกอบกิจกรรมในพื้นที่อันได้แก่ การทำเกษตรกรรม ปลุกพืช

ไร่ ปลุกข้าวโพด ปลุกมันสำปะหลัง เก็บหาของป่า การล่าสัตว์ของคนในพื้นที่ และจากสถิติการเกิดไฟฟ้าในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีควบคุมไฟฟ้าจังหวัดจันทบุรี ซึ่งดูแลรับผิดชอบพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี พบว่า สาเหตุของการเกิดไฟฟ้าส่วนใหญ่เกิดจากการเผาไร่เพื่อทำการเกษตรกรรม รองลงมาคือการล่าสัตว์ และเก็บหาของป่าตามลำดับ (สถานีควบคุมไฟฟ้าจังหวัดจันทบุรี, 2546) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่ ความพร้อมของประชาชนในพื้นที่ เป็นแนวทางหนึ่งที่จะแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่ให้ลดลงหรือป้องกันไม่ให้มีไฟฟ้าเกิดขึ้นก็คือความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลในท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำหน้าที่อย่างใกล้ชิดกับชุมชนในพื้นที่ของตนเอง และโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้มีพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ในหมวด 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ และเน้นให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาป่าไม้ ได้กำหนดให้มีการโอนภารกิจจากกรมป่าไม้ให้แก่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และกรุงเทพมหานคร ในรูปของการที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการร่วมกับรัฐ โดยมีระยะเวลาการถ่ายโอน 1-10 ปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2553 และกำหนดขอบเขตการถ่ายโอนไว้ในเรื่องเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ยกเว้นพื้นที่อนุรักษ์

โดยงานด้านการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าเป็นภารกิจหนึ่งที่ให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล และวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในท้องถิ่นของตนเอง และเนื่องจากการกิจในการควบคุมไฟฟ้า เป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของคนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่โดยมีผู้นำ คือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจะต้องมีการศึกษากันอย่างรอบคอบเพื่อให้ปัญหาและอุปสรรคได้รับการแก้ไข การศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเปรียบเสมือนตัวแทนของคนในพื้นที่ จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ภารกิจในการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลด้านต่างๆ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้า อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการดับไฟฟ้า งบประมาณที่ได้รับ ตลอดจนความร่วมมือของราษฎรในพื้นที่อันจะเป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐนำไปวางแผน และแก้ไขปัญหาไฟฟ้าได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. แผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1 : 50,000 จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแสดงอาณาเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2. แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีหลักการ ประกอบกับการดัดแปลงจากแบบสอบถามของผู้ที่เคยศึกษาในด้านนี้ แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา ประกอบด้วย (1) ส่วนที่ 1 ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (2) ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจโดยทั่วไปเกี่ยวกับไฟฟ้า (3)

3 ความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า ส่วนที่ 4 ปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่

3. คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป

วิธีการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ได้มาโดยตรงจากการตอบแบบสอบถามของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยอาศัยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลจากเอกสารวิชาการต่างๆ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผนที่ ภาพถ่าย สถิติที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย รายงานการวิจัย และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกพื้นที่ที่ศึกษา

การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กำหนดประชากรเป้าหมาย ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาทั้งหมด 5 องค์การบริหารส่วนตำบล รวมจำนวนทั้งสิ้น 139 คน ดังนี้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว

จำนวน 27 คน

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลปะดง

จำนวน 21 คน

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลทับช้าง

จำนวน 33 คน

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลสะตอน

จำนวน 25 คน

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขนาน

จำนวน 33 คน

2. กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ความคลาดเคลื่อน 0.05 คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N = จำนวนสมาชิกทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดที่ทำการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

n = จำนวนสมาชิก ที่ต้องการศึกษา

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 103 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและสัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วน (ตบงกช, 2526) ดังนี้

$$n_i = n \frac{N_i}{N}$$

เมื่อ n_i = จำนวนสมาชิก อบต. ตัวอย่างของตำบล i

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ต้องการ

N_i = จำนวนสมาชิก อบต. ทั้งหมดของตำบล i

N = จำนวนสมาชิกรวมทั้งหมดของทุก อบต. ที่ทำการศึกษารวมกัน

i = ลำดับที่ของ อบต. ตัวอย่างที่ทำการศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 5 ตำบล ($i = 1, 2, 3, \dots, 5$)

เมื่อแทนค่าจากสูตรจะได้จำนวนสมาชิกตัวอย่างของแต่ละ อบต. ที่ทำการศึกษาดังนี้

Table 1. Distribution of proportional of Tambon Administration Organization Memberships, Soi Dao District, Chanthaburi Province (2003)

Tambon Administration Organizations	Total Membership	Sample Membership
Sai Khao	27	20
Patong	21	16
Thap Chang	33	24
Saton	25	19
Thung Kanan	33	24
Total	139	103

4. สร้างแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล และเพื่อศึกษาตัวแปรด้านเศรษฐกิจ-สังคม ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้า และความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า โดยทำการสัมภาษณ์กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างจำนวน 5 ตำบล ของอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ที่ได้กำหนดไว้

5. การหาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงไปทำการทดสอบ (pre-test) กับกลุ่มสมาชิก อบต. ที่อยู่ที่อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรีซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษา โดยใช้ตัวอย่างในการทดสอบเครื่องมือจำนวน 30 ตัวอย่าง และนำผลที่ได้มาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยวิธีของ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Alpha) ในส่วนของความรู้ความเข้าใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับไฟฟ้าเท่ากับ 0.81 และในส่วนของความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าเท่ากับ 0.83 จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) รวบรวมได้จากเอกสารทางวิชาการต่างๆ ได้แก่ งานวิจัยวิทยานิพนธ์ บทความ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) รวบรวมได้จากการใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มตัวอย่าง ในท้องที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ตามจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมที่รวบรวมได้ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทุกรายทำการตรวจสอบความเรียบร้อย ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ (editing) พร้อมทำการลงรหัส (coding) แล้วนำมาจัดระบบข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วนเพื่อเตรียมวิเคราะห์ผล หลังจากนั้นใช้การประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์และ โปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ด้วยคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สามารถจำแนกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ (1) ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจสังคม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้า ความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) (2) การทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ได้แก่ ไคสแควร์ (Chi - square) เพื่อทดสอบหาตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลและวิจารณ์

การศึกษาเรื่องความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เป็นการศึกษาข้อมูลเศรษฐกิจสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่มีผลต่อความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษามีดังนี้

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 42.01 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีระยะห่างของที่อยู่อาศัยจากป่าเป็นระยะเฉลี่ย 2.60 กิโลเมตร ส่วนใหญ่มีที่ดินถือครองเฉลี่ย จำนวน 26.66 ไร่ มีการประกอบอาชีพหลักทางการเกษตรกรรม และมีอาชีพรองรับจ้าง ทำให้มีรายได้ต่อครัวเรือนเฉลี่ย 126,553.40 บาทต่อปี ซึ่งจากการเปรียบเทียบรายได้กับรายจ่ายแล้วพบว่าส่วนใหญ่มีรายได้สมดุลกับรายจ่าย สำหรับระยะเวลาเฉลี่ยในการตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันเท่ากับ 21.01 ปี มีระยะห่างของพื้นที่ทำกินกับป่าเฉลี่ย 4,037.52 เมตร นอกจากนี้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่

ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับไฟฟ้าจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาได้รับทราบข่าวสารจากบุคคลของรัฐจากหน่วยราชการต่างๆ และยังพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับอันตรายหรือความเสียหายจากไฟฟ้า เพราะอาศัยอยู่ห่างจากเขตป่า ด้านการเคยได้รับการฝึกอบรมพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม

ด้านการเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เกิดจากการได้รับเลือกตั้งเข้ามาโดยส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีเพิ่มเติมใจที่จะช่วยป้องกันไฟฟ้า และมีความคาดหวังในการได้รับผลประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้เนื่องมาจากการป้องกันไฟฟ้าในพื้นที่ คือ การมีทรัพยากรป่าไม้จะช่วยให้มีอากาศที่บริสุทธิ์

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้า พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้าในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 55.30

ด้านความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52.40 โดยพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้าในพื้นที่ในระดับมาก ส่วนด้านอุปกรณ์และเครื่องมือดับไฟฟ้ามี่ความพร้อมภาพรวมในระดับน้อย โดยเฉพาะความรู้ในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการดับไฟฟ้า ด้านงบประมาณได้นำงบประมาณด้านพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากองค์การบริหารส่วนตำบลไปใช้ในกิจกรรมด้านการควบคุมไฟฟ้า ส่วนด้านคุณลักษณะของบุคลากรในการปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรใน

องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือในการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า พบว่า อายุ และความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับไฟฟ้า มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมบุญ (2542) และพีระ (2544) ส่วนเพศ ระดับการศึกษา ระยะห่างของที่อยู่อาศัยจากป่า ขนาดการถือครองที่ดิน อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ของครัวเรือน ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ระยะห่างของพื้นที่ทำกินจากป่า ความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้า การได้รับการฝึกอบรม การได้รับการณรงค์ประชาสัมพันธ์ไฟฟ้าและการได้รับประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่อย่างใด

สรุปผล

จากผลการศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี สามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีอาชีพหลักในการเกษตรกรรม และมีอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพรอง มีรายได้ต่อครัวเรือนเฉลี่ย 126,553.40 บาทต่อปี มีรายได้สมมูลกับรายจ่าย มีระยะเวลาที่ตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 21.01 ปี เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยได้รับเลือกตั้ง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีความเต็ม

ใจที่จะช่วยป้องกันไฟฟ้า มีความคาดหวังในการได้รับผลประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้เนื่องมาจากการป้องกันไฟฟ้าในพื้นที่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้าในระดับมาก มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก โดยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้าในพื้นที่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า ได้แก่ อายุ และความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับไฟฟ้า

จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่า (1) อายุมีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า โดยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี ขึ้นไป มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้ามาก ส่วนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปีลงมา มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าน้อย ดังนั้นจึงควรมีการดำเนินการสนับสนุนโดยการฝึกอบรมและให้ความรู้ความเข้าใจในวิธีการควบคุมไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพให้กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปีลงมา เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของการควบคุมไฟฟ้า และสามารถมีบทบาทในการเป็นแกนนำที่จะช่วยชักจูงร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งร่วมดำเนินการป้องกันไฟฟ้าในพื้นที่ร่วมกับประชาชนในท้องถิ่นได้อีกด้วย (2) ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า โดยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ จะมีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้ามากกว่าสมาชิกที่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เลย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ควรปรับรูปแบบการทำงานโดยให้มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ควรสร้างความร่วมมือและสร้างการมีส่วนร่วมกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นตัวแทนของ

ประชาชนในท้องถิ่น โดยให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีกิจกรรมร่วมในการศึกษาปัญหาวางแผนการจัดการไฟฟ้าในท้องถิ่นของตนเองร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในการควบคุมไฟฟ้า อันจะทำให้เห็นถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าที่เกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การให้ความสำคัญในแผนการพัฒนาการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความพร้อมให้กับชุมชนในการจัดการและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในระยะยาวต่อไป (3) จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่า เพศ ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า ดังนั้น จึงควรให้การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เห็นถึงความสำคัญในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในพื้นที่ให้มากขึ้น แทนที่จะให้ความสนใจกับการพัฒนางานด้านสาธารณูปโภคแต่เพียงอย่างเดียว (4) ระยะห่างของที่อยู่อาศัยจากป่าขนาดการถือครองที่ดินอาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ของครัวเรือน ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ระยะห่างพื้นที่ทำกินจากป่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความตระหนักถึงโทษและภัยอันตรายจากไฟฟ้ารวมทั้งควรมีการรวมกลุ่มกันเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะได้สามารถจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้าขึ้นได้ในพื้นที่ เพื่อจะได้เป็นแกนนำในการป้องกันไฟฟ้าและให้ความสำคัญกับปัญหาไฟฟ้า ไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าขึ้นในพื้นที่ใดให้ถือว่าเป็นหน้าที่รับผิดชอบที่ทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือจัดการและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน (5) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการทำหน้าที่ควบคุม

ไฟฟ้า แต่ขาดความรู้และทักษะในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือดับไฟฟ้า ทำให้ความสามารถที่จะให้การช่วยเหลือในการเข้าทำหน้าที่ควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ทำได้น้อย ดังนั้น จึงควรมีการให้ความรู้ในการดำเนินการจัดการไฟฟ้าในพื้นที่ และให้การฝึกทักษะการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือดับไฟฟ้าเพื่อให้มีความสามารถในการใช้เครื่องมือดับไฟฟ้าได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมที่จะเข้าทำการช่วยเหลือเพื่อควบคุมไฟฟ้าร่วมกับชุมชนในพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (6) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลควรตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสำคัญในการใช้จ่ายงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อดูแลทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ให้พอเพียงและใช้จ่ายโดยก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- พิระ ช่วยบำรุง. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการป้องกันไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถานีควบคุมไฟฟ้าจังหวัดจันทบุรี. 2546. สรุปผลการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าประจำปีงบประมาณ 2546. สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 2, กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช. (อัคราเสนา)
- สุบงกช จามิกร. 2526. สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สมบูรณ์ อำพนรัตน์. 2542. การมีส่วนร่วมของ
ชุมชนในการป้องกันไฟป่ากรณีศึกษาอุทยาน
แห่งชาติเขาสามหลัน จังหวัดสระบุรี. วิทยา-
นิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Yamane, T. 1973. Statistics; An Introductory
Analysis. 3rd ed. Harper International
ed., Tokyo.
